

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

Humanististen ja yhteiskuntatieteellisten tieteenalojen eettistä ennakkoarviointia selvittävä työryhmä (HYMY II)

HYMY II -työryhmän puheenjohtaja, arkistonhoitaja Arja Kuula
Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto, Tampereen yliopisto,
tutkimuseettinen neuvottelukunta

**HYVÄ PAHA ETIIKKA – tarvitaanko humanistis–yhteiskuntatieteellisen
tutkimuksen ennakkoarviointia? 10.3.2008 Tieteiden talo**

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

Avauspuheenvuoro

- Mitä tarkoittaa eettinen ennakkoarviointi?
- HYMY II
 - Tausta ja tarpeet työryhmälle
 - Kokoonpano
 - Työryhmän tehtävät
 - Työryhmän tähänastinen työ ja jatkosuunnitelmat

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

Eettinen ennakoarviointi

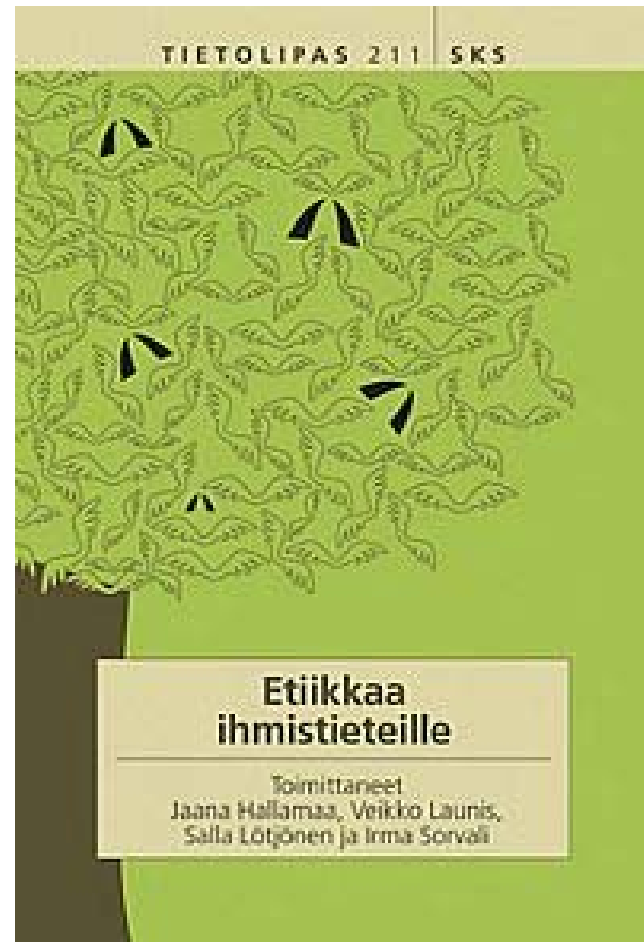
- Tieteen eettiset normit
 - totuuden etsimistä ja tutkimuksen luotettavuutta koskevat normit
 - ihmisarvon suojelua koskevat normit
 - tutkijoiden keskinäisiä suhteita koskevat normit
- Lääketieteessä jo 1960-luvun lopulta alkaen
- Toteuttaa puolueeton ja riippumaton elin
- Tarkastellaan tutkimussuunnitelmaa ja sen oheismateriaalia
 - Tutkimuksen eettinen hyväksyttävyyys
 - Tutkittavien asema ja oikeudet (vapaaehtoisuus, suostumus, informointi)
 - Mahdolliset riskit ja haitat verrattuna hyötyihin

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

HYMY I (2002-2006)

- Professori Jaana Hallamaa, dos. (professori) Veikko Launis, professori Irma Sorvali, sihteeri Salla Lötjönen
- Tutkimuseettisten ohjeiden tarve ja sisältö humanistisille ja yhteiskuntatieteellisille tutkimusaloille
- 31 haastattelua, 23 artikkelia

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

HYMY II

1.11.2007-31.12.2008

- Tarpeet eettiselle ennakkoarvioinnille
 - Kansainvälinen julkaisu tai ulkomainen rahoittaja tai ulkomainen tutkimuskumppani edellyttävät ennakkoarviointia
 - Sairaanhoidopiirien eettisten toimikuntien kompetenssi ja kapasiteetti eivät riitä
 - Tutkija itse kaipaa ennakkoarvioinnilla saatavaa tukea tutkimuksensa toteuttamiselle
 - ”*Mutta tiedämmekö ylipäänsä, mitä mahdollisia haittoja tutkimushankkeeseen osallistumisesta yksilölle tai hänen perheelleen voi olla?*” Sakari Karjalainen 2006
→ Tutkittavat kaipaavat suojelua

HYMY II KOKOONPANO

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

Puheenjohtaja: Arja Kuula,
Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto

Varapuheenjohtaja:
Outi Konttinen, ETENE/Lääketieteel-
linen tutkimuseettinen jaosto

Sihteeri: Salla Lötjönen,
Tutkimuseettinen neuvottelukunta

Jäsenet:

Katie Eriksson, ÅA
Kaijus Ervasti, Optula
Heta Gylling, HY
Kari Hämäläinen, VATT
Christer Kuvaja, SLS
Klaus Mäkelä
Vuokko Niiranen, KuY
Ritva Nupponen, UKK-instituutti
Ulla-Maija Peltonen, SKS
Matti Savolainen, TaY

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

Työryhmän tehtävät

1. Selvittää eettisen ennakoarvioinnin tarpeellisuus
2. Tehdä ehdotus mahd. ennakoarvioinnin tueksi tarvittavista asiakirjoista (viitekehys ja sisällöllinen ohjeisto)
3. Tehdä ehdotus mahd. ennakoarvioinnin toteuttamiseksi käytännössä (aikataulu, organisointi, rahoitus, vaikutus tiedeyhteisölle)

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

Työryhmän työskentely

- Säännölliset kokoukset
- Seminaarit
 - Ennakkoarvioinnin tarpeellisuus: 10.3.2008, Tieteiden talo, Helsinki
 - Ennakkoarvioinnin organisatorinen viitekehys: 9.6.2008, Tieteiden talo, Helsinki
 - Sisällöllisen ohjeistuksen tarve, sisältö ja tekijät: syksy 2008
 - Loppuraportin julkistaminen: joulukuu 2008 tai tammikuu 2009
- Työskentelyn avoimuus: <http://www.tenk.fi/hymy/>
(asettamispäätös, tehtävät, seminaariohjelmat ja –esitykset, kokouspöytäkirjat)

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA

Haasteet

- Ennakkoarvioinnin tarpeisiin vastaaminen
- Liiallisen byrokratian välttäminen
- Tieteen vapauden turvaaminen
- Tiedeyhteisön osallistaminen!